

Sufizmus

Sväté Fihi ma Fihi:
Rozhovory s Rumim

Rozhovor 4

Rumi povedal:

Saiyad Burhan al-Din
Muhaqqiq vyhlásil:

„Niekoľko prišiel a povedal,
počul som chvály
na tvoj spev od priateľov.““

Burhan al-Din odpovedal:

„Počkaj, kým stretnem
tvojich priateľov,
aby som videl, či ma poznajú
dost' dobre, aby ma chválili.

Ak ma poznajú len podľa
reči, potom ma
nepoznajú skutočne.

Pretože slová nepretrvávajú.

Slabiky a zvuky
nepretrvávajú.

Toto telo, tieto pery
a tieto ústa nepretrvávajú.

Všetky tieto veci
sú obyčajnými
chvíľkovými náhodami.

Ale ak ma poznajú
podľa mojich diel,
a ak poznajú moje ja,
potom viem, že ma môžu
chváliť a tá chvála
mi patrí.“

Je to ako príbeh, ktorý
rozprávajú o jednom kráľovi.

Tento kráľ zveril
svojho syna skupine
vzdelaných učencov.

V pravý čas
ho naučili
umeniu astrológie,
geomantie,
vykladaniu znamení,
až kým sa z neho nestal
úplný majster,
napriek jeho absolútnej
hlúposti a tuposti rozumu.
Jedného dňa kráľ schoval
do svojej päste prsteň

a skúšal svojho syna.

„Pod' sem a povedz mi,
čo držím v pästi.“

„To, čo držíš,
je okrúhle, žlté,
označené a duté“,
odpovedal princ.

„Vymenoval si správne
všetky znaky“,
povedal kráľ.

„Teraz povedz, čo to je.“

„Musí to byť brúsny kameň,“
odpovedal princ.

„Čo?“ Skríkol kráľ.

„Poznáš všetky
nepatrné detaily,
ktoré by zmiatli
mysle kohokoľvek.

Ako je možné,
že vo svojom mocnom
vzdelaní a poznaní
ti unikol

taký malý fakt,
že brúsny kameň
sa nezmesť do dlane?“

Rovnakým spôsobom
veľkí učenci
boli puncičkárski
v detailoch o všetkom.

Dokonale a úplne
poznajú tieto vedy,
ale nezaujímajú sa o ne.

Ale pokiaľ ide o to,
čo je skutočne dôležité
a čo sa nás dotýka bližšie
než čokoľvek iné,

konkrétne naše vlastné Ja,
toto tvoji veľkí učenci
nevedia.

Ku všetkému sa vyjadrujú
hovoriac:

„Toto je dovolené
a toto nie je dovolené.

Toto je zákonné
a toto je protizákonné.“

Napriek tomu nepoznajú
svoje vlastné Ja,
či už je prípustné
alebo neprípustné,
čisté alebo nečisté.

Rovnako tak to, že je niečo
duté a žlté,
označené, okrúhle,
tieto vlastnosti
sú vedľajšie.

Hod' ten prsteň do ohňa
a žiadna z tých vlastností
nepretrvá. Stane sa z toho
samotná podstata, očistená
od všetkého zovňajšku.

Tak isto je to aj
s poznaním učencov,
to čo vedia,
nemá žiadne spojenie
s podstatnou realitou,
ktorá jediná existuje,
keď všetky sa tieto znaky
stratia. Hovoria múdro,

vysvetľujú dlho
a nakoniec vyhlásia,
že to, čo má kráľ
vo svojej ruke,
je brúsny kameň.

Nemajú žiadnu znalosť
o koreni veci:
o účele života.

Som vták.

Som slávik
alebo papagáj.

Keď mi povedia:

„Urob nejaký zvuk“,
nemôžem.

Môj jazyk je taký, aký je.
Inak hovoriť nedokážem.

Avšak tí, ktorí sa učia
piesne vtákov,
naopak sami vtákmi nie sú,
sú nepriateľmi vtákov
a ich väzňami.

Spievajú a pískajú,
aby ich ostatní
považovali za vtákov.

Požiadajte ich,
aby vydali iný zvuk
a oni to dokážu,
pretože oni si ten zvuk
iba osvojili.

Nie je skutočne ich vlastný.
Ako učenci,
sú schopní

spievať iné piesne,
pretože sa naučili
okrádať ľudí
o majetok ich domácnosti
a rôzne druhy plátna
ukradnutého z každého
domu. Ľudia si budú myslieť,
že toto je ich pieseň
a že je to ich skutočná pieseň.

Rozhovor 7

Syn Amira vstúpil.

Rumi povedal:

Tvoj otec je vždy
zamestnaný Bohom.
Jeho viera je ohromná
a sama sa prejavuje
v jeho slovách.

Raz tvoj otec povedal:

„Obyvatelia Rumu
na mňa naliehali,
aby som vydal svoju dcéru
k Tatárom,
aby sa naše náboženstvo
mohlo stať jedným
a toto nové náboženstvo
Muslimdomu
mohlo zmiznúť.“

Odvetil som: „Kedy vôbec
bolo náboženstvo jedným?”

Vždy existovali
dve alebo tri náboženstvá
a vždy medzi nimi
bola vojna a boje.
Ako očakávaš, že sa
náboženstvo stane jedným?”

Na to Rumi povedal:

Bude jedným
iba v budúcom svete,
pri vzkriesení.
Čo sa týka tohto súčasného
sveta, nie je to tu možné,
pretože tu má každé
náboženstvo inú
túžbu a úmysel.

Tu je jednota nemožná.

Bude to možné len
pri vzkriesení,
keď bude mať ľudstvo
jedno ucho a jeden jazyk.
Je v nás mnoho vecí.

Je v nás myš
a je v nás i vták.
Vták vynáša klietku
smerom hore,
zatiaľ čo myš ju ťahá dole.
Sto tisíc rôznych
divých zvierat
je spolu v nás
ale všetky sa zbiehajú
v okamihu,
keď sa myš vzdá
svojej existencie myši
a vták svojej existencie vtáka
a všetky sa stanú jedným.
Pretože cieľ nie je ani
v stúpaní ani v klesaní.
Keď sa cieľ ukáže
jasno, nebude ani
hore ani dole.
Nieko niečo stratil.
Pozerá sa doľava a doprava,
dopredu a dozadu.
Len čo tú vec našiel,
nehľadá viac
hore ani dole,
vľavo ani vpravo,
vpredu ani vzadu.
Podobne,
v deň vzkriesenia
budú všetci ľudia
jednej mysle, oka, jazyka,
ucha a porozumenia.
Keď sa desať priateľov
spoločne delí o záhradu
alebo o obchod,
hovorí ako jeden,
cítia bolesť ako jeden,
a ich práca
je jedinou vecou,
pretože ich cieľ
je rovnaký.
Takže v deň vzkriesenia,
keďže záležitosť všetkých
bude s Bohom,
budú všetci jedným.
V tomto svete
je každý ustarostený
vlastnými záležitosťami.
Jeden je zamilovaný
do ženy, jeden je

zamilovaný do bohatstva,
iný je zamestnaný
získavaním majetku,
iný zasa
získavaním znalostí.
Každý verí,
že jeho liečenie, jeho radosť,
jeho potešenie
a pohodlie môže nájsť
v tej jednej veci.
A to je
Božská milosť,
pretože keď hľadajú,
nemôžu nájsť
a tak sa vracajú.
Potom, čo už čakali
nejaký čas, znovu hovoria:
„Musím hľadať
tú radosť a potešenie.
Možno som sa
dost' nesnažil.
budem hľadať znovu.“
Potom hľadajú znovu
ale aj tak nedokážu
nájsť svoju túžbu.
Takže pokračujú
až dovtedy, kým Pravda
neodhalí svoj závoj.
Potom budú vedieť.
Ale Boh
má istých služobníkov,
ktorí vedia všetko
o tajomstvách
neviditeľného sveta
ešte pred vzkriesením.
Ali, mier s ním, povedal:
„Ak keby bol závoj
odstránený
a prišlo by vzkriesenie,
moja viera sa nezväčší.“
Je to ako
skupina ľudí pri modlitbe
počas tmavej noci.
Obracajú svoje tváre
všetkými smermi.
Keď nadíde deň,
všetci sa otáčajú okolo,
okrem toho jediného,
ktorý bol počas noci
nasmerovaný k Mekke.

Prečo by sa mal ten človek
obracat'?

Takže títo zvláštni služobníci
Boha udržiavajú svoje tváre
nasmerované k Jedinému
dokonca aj v noci
a odvrátili svoje tváre
preč od všetkého ostatného.
Preto pre nich
je vzkriesenie prejavené
už v súčasnosti.
Nie je koniec slovám
ale sú dávanú
podľa spôsobilosti
hľadajúceho.

A není žádné věci, jejíž
pokladnice by u Nás nebyly,
a sesíláme vám ji jedině
v míře stanovené.
(Korán, 15:21)
Múdrost' je ako dážd'.
Jeho zásoby sú nekonečné
ale padá dole
podľa toho,
čo si vyžaduje doba –
v zime a na jar,
v lete a na jeseň,
vždy v príslušnom množstve,
viac menej,
ale zdroj toho dažďa
je samotný oceán,
ktorý nemá hraníc.

Lekárnici
dávajú cukor alebo liek
na zvitok papiera
ale cukor nie je obmedzený
množstvom papiera.
Zásoby cukru
a zásoby lieku
sú neobmedzené.
ako ich môže kus papiera
pojať?

Niektorí ľudia vyslovili
pred Mohamedom výčitky,
hovoriac:
„Prečo prišiel Korán
k tebe
slovo za slovom?
Prečo nie
kapitola za kapitolou?“

Mohamed,
mier s ním,
odpovedal:
„Čo to títo blázni hovoria?
Keby bol ku mne prišiel
celý naraz,
rozplynul by som sa
a zmizol by som.“
Tí, ktorí skutočne
rozumejú trochu,
rozumejú mnoho, tí čo
jednej veci, mnohým veciam,
tí, čo jednému riadku,
celému zväzku.
Je to ako keď
si sadne skupina ľudí,
aby počúvala príbeh,
ale jedna žena pozná
všetky okolnosti,
ktoré tam boli,
keď sa to stalo.
Od prvého naznačenia
rozumie všetkému.
Zbledne, potom sčervenie
meniac svoje pocity
jeden za druhým.
Ostatní rozumejú len toľko,
koľko počuli,
pretože nevedia,
čo sa skutočne stalo.
Ale ten, kto vie,
rozumie celému príbehu
už po pár slovách.
Aby sme sa vrátili, keď
prídete k lekárnikom,
majú hojnosť cukru.
Ale podľa toho,
koľko peňazí ste priniesli,
adekvátne vám dajú.
„Peniazmi“ je myslená
úprimnosť a viera.
Slová sú odovzdávané
podľa úprimnosti
a viery človeka.
Keď prídete
a hľadáte cukor,
pozrú sa na vašu tašku,
aby zistili, aká je veľká
a potom podľa toho
primerane navážia

jeden alebo dva bušely.
Ak ale niekto prinesie
ťaví vlas,
zavolajú na pomoc
majstra váženia.
Takže niekto sa za mnou
ponáhľa, koho ani oceány
neuspokoja,
iný považuje pár kvapiek
za dostatok a čokoľvek
navyššie za škodlivé.
Toto sa netýka len
sveta myšlienok,
vedy a múdrosti.
Je to pravdivé vo všetkom.
Majetok, bohatstvo, zlato,
všetky sú neohraničené
a nekonečné
ale sú rozdelené
podľa spôsobilosti
daného jednotlivca.
Kto by mohol znieť
nekonečnú zásobu bez toho,
aby sa nezbláznil?
Nevidíte,
ako sa Majnun a Farhad,
a iní slávni milenci
uchýlili
do hôr a púšte,
kvôli láske k žene,
keď boli naplnení
vášňou až za hranice
ich síl a ovládania sa?
Nevidíte ako faraón,
keď mu ríša
a bohatstvo pršalo
bez konca,
nechal sa vyhlásiť za boha?
A nie je žiadnej veci,
dobrej alebo zlej,
ktorej pokladnice
by u Nás neboli
nekonečné,
a zosielame vám len
v primeranej miere.
Rozhovor 8
Rumi povedal:
Áno, vskutku
títo ľudia majú vieru,
ale nevedia,

v čo je tá viera.
Rovnakým spôsobom
dieťa verí, že bude mať
chlieb na jedenie,
ale oni nevedia,
odkiaľ tento chlieb pochádza.
Je to rovnaké so všetkým,
čo rastie.
Strom ožltne
a vyschne smädom
ale v skutočnosti nevie,
čo to je smäd.
Podstata človeka
je ako vlajka.
Najskôr zavesíme vlajku,
trepotajúcu sa vo vetre,
aby sme vyhlásili svoju vieru
a potom vyšleme vojakov
k tej vlajke
zo všetkých smerov
keďže jedine Boh pozná –
príčinu, porozumenie,
zúrivosť a hnev,
trpezlivosť a veľkodušnosť,
strach a nádej,
stavy bez konca
a neohraničené vlastnosti.
Každý, kto sa pozerá
z diaľky, vidí len vlajku,
ale tí, ktorí sa pozrejú
z blízka, poznajú
podstatu a skutočnosť,
ktorá v nás prebýva.
Nevedomý vidí iba telo
ale múdry vie,
aké poklady sú v ňom
skryté.
Niekto vošiel
a Rumi povedal:
Kde si bol?
Túžili sme ťa vidieť.
Prečo si bol preč?
Návštevník odpovedal:
„Tak sa jednoducho
veci sprisahali.“
Rumi povedal:
Čo sa nás týka,
my sme sa modlili,
aby sa toto sprisahanie vecí
mohlo skončiť.

Sprisahanie vecí,
ktoré prináša odlúčenie,
je nesprávne odlúčenie.
Návštevník povedal:
„Čokoľvek je od Boha,
všetko bude dobré.“
Rumi povedal: Áno,
pri Bohu, všetko je od Boha,
ale všetko v súvislosti
s Bohom je dobré,
ale v súvislosti s nami nie.
Preto
súfijskí dervišovia hovoria:
„Všetky veci sú dobré
a dokonalé v spojení
s Bohom ale v spojení s nami,
ako by to mohla byť pravda?“
Smilstvo a čistota,
vyhýbanie sa modlitbe
a modlenie sa,
neviara a Islam,
modlárstvo a Božia jednota,
– s Bohom
je toto všetko dobré.
Ale pre nás, smilstvo
a kradnutie, neviara
a modlárstvo sú zlé,
zatiaľ čo Božia jednota,
modlitba a dávanie milodarov
sú dobré. Ale v spojení
s Bohom je dobré všetko.
Kráľ má vo svojej ríši
väzenia a šibenice,
rúcha cti a bohatstva,
pozemky a služobníctvo
po ruke,
oslavy a slávnosti,
bubny a zástavy.
V súvislosti s kráľom
sú všetky tieto veci dobré.
Tak ako rúcha cti
sú dokonalou ozdobou
jeho kráľovstva,
tak isto aj
šibenice a väzenia
sú dokonalými dekoráciami.
V spojení s ním sú všetky
tieto veci dokonalé
ale v spojení s jeho ľuďmi,
ako by mohli byť rúcha cti

a šibenice byť jedným
a tým istým?